

LÄNSSTYRELSEN

Älvsborgs län

Miljö och planenheten

Handläggare, direktval

Per-Olof Martinsson

Tel 0521-27 01 97

Kopia till

Pärmen

Beslut

Datum

1994-10-17

Diarienummer

231-5019-94

63-207

1

Enligt sändlista

Bildande av NATURRESERVATET ASSBERGS RAVINER i Marks kommun

Uppgifter om reservatet

Benämning: Assbergs raviner

Kommun: Mark

Socken: Skene och Örby

Kartblad: Ekonomisk karta 6C 5c

Gräns: Se beslutscharta, bilaga 2, där gränsen är ytterkanten av den kraftigt punkt-streckade linjen.

Fastigheter och ägare: Se förteckning, bilaga 3.

Areal: Ca 72 ha varav 26 ha hävdad betesmark, 15 ha igenväxande hagmark, 11 ha lövskog, 18 ha åkermark, 2 ha vatten.

Naturvårdsförvaltare: Marks kommun

Ändamål: Att bevara och utveckla det tätortsnära ravinlandskapet med öppna, hävdade hagmarker och naturskogsliknande lövskog för den vetenskapliga naturvården och det rörliga friluftslivet.

Postadress

Länsstyrelsen i Älvsborgs län
Miljö och planenheten
462 82 Vänersborg

Besöksadress

Drottninggatan 2

Telefon

0521-27 00 00

Fax

0521-27 01 96

Postgiro

3 51 85-8

Beskrivning av området

Naturreservatet utgörs av ravinlandskapet utmed Viskan söder om Skene tätort, från bron över Viskan vid Källdalen till kraftverket vid Kungsfors. Området gränsar i norr huvudsakligen mot av samhället exploaterad mark, i söder mot den nya sträckningen av riksväg 41. Det skyddsvärda området är 75 hektar stort.

I områdets nordöstra del dominerar hävdade naturbetesmarker i ravinarmarna. Landskapet är mjukt böljande och öppet med spridda buskar och träddungar. Vegetationen består av en rikt varierad ört-gräsflora med ett flertal hävdgynnade arter.

I områdets västra del finns ohävdade ravinarmar där igenväxningen är påtaglig. Samtliga stadier från öppen betesmark till äldre lövskog finns representerade.

Närmast Viskan och i ravinarmarna söder om ån växer naturskogliknande lövskog med gott om torrakor och kullfallna träd. Skogen är artrik och domineras av ädel-lövträd samt har ett stort inslag av gråal. Undervegetationen är lundartad och hyser en artrik flora med ett flertal krävande växter. Såväl fågel- som insektsfaunan är rikt utvecklad.

Ett stort antal stenåldersboplatser finns i området norr om Viskan.

Jordbruket har varit en väsentlig del av utnyttjandet av marken inom naturreservatet. Stora delar är hävdad betesmark, igenväxande betesmark eller åker. Ett visst skogsbruk har bedrivits i ravinerna, främst uttag av brännved.

Påverkan från de närbelägna tätorterna märks bl a genom att flera luftledningar, kulvert, dagvattenutsläpp m m berör området.

Området är lättillgängligt och kan nås från flera håll. Läget intill samhällena Kinna, Skene och Örby gör området till ett betydelsefullt närströvområde som kan utvecklas ytterligare.

Planering

I länets naturvårdsplan 1976 anges området ha höga naturvärden. I fördjupad översiktplan för Kinna 1990 är området angivet som övrig mark och ingår i ett område med intresse för naturvård. Området anges i Naturvårdsplan för Marks kommun (1 mars 1992) vara av klass I, område med mycket högt naturvärde.

I översiktsplanen för Marks kommun (antagen 1991) uppges området ha särskilt höga naturvärden och redovisas som område med skydd enligt naturvårdslagen (interimistiskt).

Ärendets beredning

Frågan om skydd för ravinområdet kring Viskan aktualiserades 1984 av Marks Naturskyddskrets. En detaljinventering genomfördes med stöd av Västkuststiftelsen, Marks kommun och länsstyrelsen under 1985-86 (Viskadalen naturinventering, Länsstyrelsen, naturvårdsenheten 1987:4). Naturvärdena befanns vara höga och Marks kommun begärde den 7 juni 1988 att länsstyrelsen skulle bilda naturreservat.

En arbetsgrupp bestående av representanter från länsstyrelsen, kommunen, Västkuststiftelsen, de lokala naturvårdsorganisationerna och markägarna bildades 1988. Arbetsgruppens syfte har bland annat varit att diskutera utformningen av det framtida skyddet av ravinområdet, till exempel gränser, föreskrifter och skötsel.

Under utredningstiden, i avvaktan på slutligt beslut om skydd, fann länsstyrelsen den 14 april 1989 det lämpligt att belägga området mellan Kungsforsens kraftstation och Berghem med tillfälliga förbud enligt 11 § naturvårdslagen. Beslutet skulle gälla längst till och med den 14 april 1992. Beslutet överklagades av flera markägare till regeringen. Regeringen avslog samtliga överklaganden i beslut den 26 oktober 1989 samt den 22 november 1990.

Assbergsravinerna och Skrålabäckravinen utgör de delar av det interimistiskt skyddade området som efter utredningen föreslås blir naturreservat.

Länsstyrelsen beslutade den 13 april 1992 att, för de två delområdena Assbergsravinerna och Skrålabäcksravinerna, förlänga det interimistiska skyddet ytterligare en period; längst till och med den 14 april 1995. Efter överklagande begränsade regeringen genom beslut den 16 december 1993 perioden med interimistiskt skydd till att gälla längst till och med den 30 juni 1994.

Två ansökningar om dispens för gallring och röjning inom det aktuella reservatsområdet har kommit in till länsstyrelsen. Länsstyrelsen har i båda fallen medgivit tillstånd till begränsade skogsvårdsåtgärder. Dessutom har dispens sökts och givits för nedgrävning av oljeavskiljare, byggande av vägbro, reparation av två dagvattenutlopp m m.

Förslag till beslut samt skötselplan för naturreservatet skickades på remiss den 22 april 1994. Naturvårdsverket har tillstyrkt reservatet. Marks kommun har tillstyrkt reservatet men har lämnat synpunkter på avgränsning, föreskrifter och skötselplan. Synpunkter på reservatsförslaget har även inkommit från Vägverket, Vattenfall, Naturskyddsföreningen och markägarna. I remissvaren framfördes synpunkter på bl.a. gränsdragning, möjligheterna till underhåll och ersättning av ledningsnätet samt diverse detaljsynpunkter på skötselplanen. Samtliga yttranden kommenteras kortfattat i bilaga 7.

Vid länsstyrelsens slutgiltiga behandling av ärendet har vissa ändringar gjorts avseende reservatets omfattning och gränsdragning samt utformningen av föreskrifter och skötsel av området. Därvid har flertalet av inkomna synpunkter kunnat tillgodoses.

Områdets behov av skydd och vård

Ravinområdet vid Assberg har höga naturvärden som är knutna till de geologiska formerna, det öppna kulturlandskapet med hävdade naturliga betesmarker och den naturskogsliknande lövskogen utmed Viskan. De hävdade markerna hyser en rikt varierad ängsflora med flera arter som är sällsynta eller hotade i länet. Viskandalens gråalskogar är bland de sydligaste större sammanhängande i landet och har därmed stort växtgeografiskt värde. Inom området häckar ett flertal hänsynskrävande fågelarter, och lövskogarna hyser ett rikt insektsliv. Under senare år har området berörts av flera arbetsföretag bland annat omläggningen av riksväg 41.

För att bevara områdets naturvärden är det bl a av vikt att området skyddas mot ytterligare exploatering, att odlingslandskapet bevaras öppet, betesdriften bibehålls och naturliga betesmarker bevaras opåverkade av gödsling samt att lövskogarna får utvecklas.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt länsstyrelsens mening är de höga naturvärdena vid Assbergsravinerna av sådan karaktär att området utgör ett allmänt intresse för naturvärden i länet. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets naturvärden bäst kan ges ett långsiktigt skydd och utveckling genom bevarande som naturreservat. Härigenom tillgodoses naturresurslagens bestämmelser om en från ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning.

Naturreservatets utformning är resultatet av ett omfattande utredningsarbete. Bestämmelser, skötselinriktning etc. har utformats efter flera kontakter med bl.a. sakägare. Under denna process har ett flertal ändringar i förslaget genomförts.

Berörda remissinstanser har tillstyrkt reservatsbildningen eller lämnat erinringar och synpunkter som i flertalet fall har kunnat tillgodoses (jfr bilaga 7).

Reservatet berör områden som omfattas av följande fastställda detaljplaner, stadsplan för centrala delen av Skene köping 1954-06-11, del av Assberg 1967-09-11 och Assbergs industriområde 1972-06-02. I detaljplanen 1954-06-11 är det berörda området angivet mark som inte får bebyggas. I detaljplanen 1967-09-11 är det berörda området angivet som allmän plats, park. I detaljplanen 1972-06-02 berörs område avsatt för sekundärled samt ett Ta-område i anslutning till leden. Berörd del är i övrigt angiven som allmän plats, park. Sekundärleden är numera inte aktuell p.g.a. redan genomförda vägprojekt i området och finns inte upptagen i den fördjupade översiktsplanen för centralorten Kinna 1990-06-26.

Enligt länsstyrelsens bedömning innebär reservatsbestämmelserna inga konflikter med redovisad markanvändning eller innebär endast mindre avvikelser jämfört med berörda detaljplaner. Naturreservatet bedöms därmed förenligt med 3 § 2 stycket naturvårdslagen.

Med avvägning mellan berörda allmänna och enskilda intressen anser länsstyrelsen att naturreservatet bör bildas med den avgränsning och de bestämmelser som nedan följer.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, avgränsat på bifogad karta (bilaga 2), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av områdets betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet samt betydelsen för allmänhetens friluftsliv.

MED STÖD AV 7 § NATURVÅRDSLAGEN FÖRKLARAR LÄNSSTYRELSEN DET PÅ BIFOGAD KARTA AVGRÄNSADE OMRÅDET FÖR NATURRESERVAT.

Naturreservatets namn skall vara **Assbergs raviner**.

Ändamålet med reservatet skall främst vara att bevara och utveckla det tätortsnära ravinlandskapet med öppna, hävdade hagmarker och naturskogsliknande lövskog för den vetenskapliga naturvården och det rörliga friluftslivet.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (NVL) och 9-10 §§ naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § NVL angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att nyttja fastighet inom naturreservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning;
2. anlägga väg eller parkeringsplats;
3. uppföra mast, antenn eller liknande fast anordning;
4. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, torv eller andra material kommersiellt eller för husbehov;
5. anordna upplag;
6. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa, muddra, dämna eller valla in;
7. anlägga nytt dike, rensa eller lägga igen befintligt dike;
8. tillföra kemiskt bekämpningsmedel eller konstgödsel;
9. tillföra naturgödsel eller kalk på mark eller pH-reglerande medel i vatten;
10. plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
11. slutavverka, gallra, så eller plantera skog samt utföra annan skogsvårdande åtgärd;
12. dra fram mark- eller luftledning.

Ovan nämnda föreskrifter A5, A6, A8-A11 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som sker i enlighet med bifogade, fastställda skötselplan.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

12. Anlägga ny stig och rastplats utöver vad som anges i bifogade fastställda skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § NVL om skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark inom naturreservatet förpliktas tåla nedan angivna åtgärder, nämligen:

1. stängsling för bete;
2. betesdrift där skötselplanen så anger om markägaren själv inte håller betesdjur i tillräcklig omfattning på marken;
3. slåtter, röjning och gallring av områden enligt skötselplanen;
4. uppförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, såsom informationstavlor, sopmajor, spångade stigar och rastplatser enligt skötselplanen;
5. utmärkning och upplysning om naturreservatet.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. plocka eller gräva upp växter, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen;
2. tälta, uppföra vindskydd eller ställa upp husvagn;
3. göra upp eld;
4. framföra fordon på land;
5. rida;
6. medföra ej kopplad hund;
7. anbringa skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning;
8. anordna orienteringskontroll eller snitsla spår.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen:

1. naturreservatet skall skötas enligt anvisningar i genom detta beslut fastställd skötselplan;
2. naturvårdsförvaltare skall vara Marks kommun;
3. naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och länsstyrelsen;
4. naturreservatet skall genom naturvårdsförvaltarens försorg utmärkas enligt svensk standard (SIS021522) och statens naturvårdsverks anvisningar.

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § NVL medge undantag från meddelade föreskrifter.

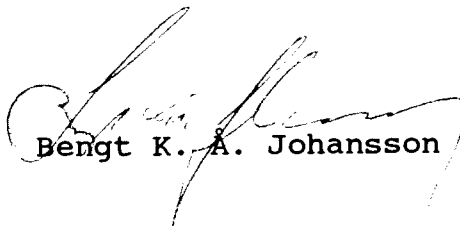
Enligt 37 och 38 §§ NVL gäller bland annat att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 eller 10 §§ NVL kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 39 § NVL vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligt skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos kronofogdemyndigheten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Hur man överklagar, se bilaga 5 (formulär 2).

Beslut i ärendet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Arne Bengtsson, Kjell Eldensjö, Gunnar Engqvist, Sven-Ingvar Eriksson, Ulrik Hammar, Lars-Olof Johansson, Ingvar Karlsson, Solveig Kjörnsberg, Elizabeth Nyström, Leif Olsson och Lars-Gerhard Westberg samt ersättarna Gunvor Hultqvist, Henrik Olsson och S. Gunnar Peterson. I den slutgiltiga handläggningen har deltagit byrådirektören Martinsson, föredragande samt länsrådet Åkerlund, miljövårdsdirektören Enander, bitr. miljövårdsdirektören Schafferer, länsantikvarien Åkerström, arkitekten Wallin, lantmätare Lindqvist, överlantmätarmyndigheten och länsassessorn Josefson.

Beträffande föreskriften A 8, om förbud mot att tillföra kemiskt bekämpningsmedel eller konstgödsel, anmälde ledamoten Lars-Olof Johansson avvikande mening.

 Bengt K. A. Johansson

 Per-Olof Martinsson

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Robert Andersson

BESLUT
1998-10-15

Diarienummer
231-10012-98
87-2209

1(9)

Enligt sändlista

Reviderat beslut avseende naturreservatet Assbergs raviner i Marks kommun

Uppgifter om naturreservatet

Reservatets benämning:	Assbergs raviner
Kommun:	Mark
Socken:	Skene socken, Örby socken
Kartor:	Topografisk karta 6CNV Ekonomisk karta 06252
Gräns:	Se bifogad beslutskarta (bilaga 2), där gränsen är ytterkanten av den kraftigt punktstreckad linjen.
Fastigheter och ägare:	Se förteckning i bilaga 3
Areal:	75 ha varav 2 ha vatten
Naturtyper:	27 ha hävdad betesmark, 16 ha igenväxande hagmark, 11 ha lövskog, 19 ha åkermark och 2 ha öppet vatten.
Naturvårdsförvaltare:	Marks kommun
Ändamål:	Att bevara och utveckla det tätortsnära ravinlandskapet med öppna, hävdade hagmarker och naturskogsliknande lövskog för den vetenskapliga naturvården och det rörliga friluftslivet.

Beskrivning av området

Postadress:
462 82 VÄNERSBORG

Besöksadress:
Drottninggatan 2

Telefon:
0521 - 60 50 00 (växel)
0521 - 60 54 74 (direkt)

Telefax
0521- 60 55 07

E-post:
lansstyrelsen @o.lst.se
robert.andersson @ o.lst.se

Naturreseptatet utgörs av ravinlandskapet utmed Viskan söder om Skene tätort, från bron över Viskan vid Källdalen till kraftverket vid Kungsfors. Området gränsar i norr huvudsakligen mot mark som exploaterats av samhället, och i söder mot den nya sträckningen av riksväg 41. Det skyddsvärda området är ca 75 ha stort.

I områdets nordöstra del dominerar hävdade naturbetesmarker i ravinarmarna. Landskapet är mjukt böljande och öppet med spridda buskar och träd-dungar. Vegetationen består av en rikt varierad ört-gräsflora med att flertal hävdgynnade arter.

I områdets västra del finns ohävdade ravinarmar där igenväxningen är påtaglig. Samtliga stadier från öppen betesmark till äldre lövskog finns representerade.

Närmast Viskan och i ravinarmarna söder om ån växer naturskogsliknande lövskog med gott om torrakor och kullfallna träd. Skogen är artrik och domineras av ädellövträd samt har ett stort inslag av gråal. Undervegetationen är lundartad och hyser en artrik flora med ett flertal krävande arter. Såväl fågel- som insektsfaunan är rikt utvecklad.

Ett stort antal stenåldersboplatser finns i området norr om Viskan.

Jordbruket har varit en väsentlig del av utnyttjandet av marken inom naturreservatet. Stora delar är hävdad betesmark, igenväxande betesmark eller åker. Ett visst skogsbruk har bedrivits i ravinerna, främst uttag av brännved.

Påverkan från de närbelägna tätorterna märks bl.a. genom att flera luftledningar, kulvert, dagvattenutsläpp m.m. berör området.

Området är lättillgängligt och kan nås från flera håll. Läget intill samhällena Kinna, Skene och Örby gör området till ett betydelsefullt närströvsområde som kan utvecklas ytterligare.

Planering

I länets naturvårdsplan 1976 anges området ha höga naturvärden. I fördjupad översiktsplan för Kinna 1990 är området angivet som övrig mark och ingår i ett område med intresse för naturvård. Området anges i naturvårdsplan för Marks kommun (1 mars 1992) vara av klass I, område med mycket högt naturvärde.

I översiktsplan för Marks kommun (antagen 1991) uppges området ha särskilt höga naturvärden och redovisas som område med skydd enligt naturvårdslagen (enligt interimistiskt beslut).

Ärendets beredning

Frågan om skydd för ravinområdet kring Viskan aktualiserades 1984 av Marks naturskyddskrets. En detaljinventering genomfördes med stöd av Västkuststiftelsen, Marks kommun och Länsstyrelsen under 1985-86 (Viskadalen naturinventering, Länsstyrelsen i Älvsborgs län, naturvårdsenheten 1987:4). Naturvärdena befanns vara höga och Marks kommun begärde den 7 juni 1988 att Länsstyrelsen skulle bilda naturreservat.

En arbetsgrupp bestående av representanter från Länsstyrelsen, kommun, Västkuststiftelsen, de lokala naturvårdsorganisationerna och markägarna bildades 1988. Arbetsgruppens syfte har bl.a. varit att diskutera utformning av det framtida skyddet av ravinområdet, till exempel gränser, föreskrifter och skötsel.

Under utredningstiden, i avvaktan på slutligt beslut om skydd, fann Länsstyrelsen den 14 april 1989 det lämpligt att belägga området mellan Kungsforsens kraftstation och berghem med tillfälliga förbud enligt 11 § naturvårdslagen. Beslutet överklagades till regeringen av flera markägare. Regeringen avslag samtliga överklaganden i beslut den 26 oktober 1989 samt den 22 november 1990.

Assbergsravinerna och Skrålabäcksravinen utgör de delar av det interimistiskt skyddade området som efter utredningen föreslås bli naturreservat.

Länsstyrelsen beslutade den 13 april 1992 att, för de två delområdena Assbergsravinerna och Skrålabäcksravinen, förlänga det interimistiska skyddet ytterligare en period, längst till och med den 14 april 1995. Efter överklagande begränsade regeringen genom beslut den 16 december 1993 perioden med interimistiskt skydd till att gälla längst till och med den 30 juni 1994.

Två ansökningar om dispens för gallring och röjning inom det aktuella reservatsområdet har kommit in till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har i båda fallen medgivit tillstånd till begränsade skogsvårdsåtgärder. Dessutom har dispens sökts och medgivits för nedgrävning av oljeavskiljare, byggande av vägbro, reparation av två dagvattenutlopp m.m.

Förslag till beslut samt skötselplan för naturreservatet skickades på remiss den 22 april 1994. Naturvårdsverket har tillstyrkt reservatet. Marks kommun har tillstyrkt reservatet men har lämnat synpunkter på avgräsning, föreskrifter och skötselplan. Synpunkter på reservatsförslaget har även inkommit från Vägverket, Vattenfall, Naturskyddsföreningen och markägarna. I remissvaren framfördes synpunkter på bl.a. gränsdragning, möjligheterna till underhåll och ersättning av ledningsnätet samt diverse detaljsynpunkter på skötselplanen. Samtliga yttranden kommenteras kortfattat i bilaga 7.

Vid Länsstyrelsens slutgiltiga behandling av ärendet har vissa ändringar gjorts avseende reservatets omfattning och gränsdragning samt utformningen av föreskrifter och skötsel av området. Därvid har flertalet av inkomna synpunkter kunnat tillgodoses.

Områdets behov av skydd och vård

Ravinområdet vid Assberg har höga naturvärden som är knutna till de geologiska formerna, det öppna kulturlandskapet med hävdade naturliga betesmarker och den naturskogsliknande lövskogen utmed Viskan. De hävdade markerna hyser en rikt varierad ängsflora med flera arter som är sällsynta eller hotade i länet. Viskandalens gråalskogar är bland de sydligaste större sammanhängande i landet och har därmed stort växtgeografiskt värde. Inom området häckar ett flertal hänsynskrävande fågelarter, och lövskogarna hyser ett rikt insektsliv. Under senare år har området berörts av flera arbetsföretag bland annat omläggningen av riksväg 41.

För att bevara områdets naturvärden är det bl.a. av vikt att området skyddas mot ytterligare exploatering, att odlingslandskapet bevaras öppet, att betesdriften bibehålls och att naturliga betesmarker bevaras opåverkade av gödsling samt att lövskogarna får utvecklas.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt länsstyrelsens mening är de höga naturvärdena vid Assbergsravinerna av sådan karaktär att området utgör ett allmänt intresse för naturvärden i länet. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets naturvärden bäst kan ges ett långsiktigt skydd och utveckling genom bevarande som naturreservat. Härigenom tillgodoses naturresurslagens bestämmelser om en från ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning med mark och vatten.

Naturreservatets utformning är resultatet av ett omfattande utredningsarbete. Bestämmelser, skötselriktning etc. har utformats efter flera kontakter med bl.a. sakägare. Under denna process har ett flertal ändringar i förslaget genomförts.

Berörda remissinstanser har tillstyrkt reservatsbildningen eller lämnat erinringar och synpunkter som i flertalet fall har kunnat tillgodoses (jfr bilaga 7).

Reservatet berör områden som omfattas av följande fastställda detaljplaner, stadsplan för centrala delen av Skene köping 1954-06-11, del av Assberg 1967-09-11 och Assbergs industriområde 1972-06-02. I detaljplanen 1954-06-11 är det berörda området angivet mark som inte får bebyggas. I detaljplanen 1967-09-11 är det berörda området angivet som allmän plats, park. I detaljplanen 1972-06-02 berörs område avsatt för sekundärled samt ett Taområde i anslutning till leden. Berörd del är i övrigt angiven som allmän plats, park. Sekundärleden är numera inte aktuell p.g.a. redan genomförda vägprojekt i området och finns inte upptagen i den fördjupade översiktsplanen för centralorten Kinna 1990-06-26.

Enligt Länsstyrelsens bedömning innebär reservatsbestämmelserna inga konflikter med redovisad markanvändning eller innebär endast mindre avvikelser jämfört med berörda detaljplaner. Naturreservatet bedöms därmed förenligt med 3 § 2 stycket naturvårdslagen.

Med avvägning mellan berörda allmänna och enskilda intressen anser Länsstyrelsen att naturreservatet bör bildas med den avgränsning och de bestämmelser som nedan följer.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området, avgränsat på bifogad karta (bilaga 2), bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av områdets betydelse för kännedomen om landets natur sin skönhet samt betydelsen för allmänhetens friluftsliv.

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (NVL) förklarar Länsstyrelsen det på bifogad karta avgränsade området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara **Assbergs raviner**.

Ändamålet med naturreservatet skall främst vara att bevara och utveckla det tätortsnära ravinlandskapet med öppna hävdade hagmarker och naturskogsliknande lövskog för den vetenskapliga naturvården och det rörliga friluftslivet.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen (NVF) fastställer Länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 5). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska planen. Skötselplanens övergripande målsättningar och riktlinjer skall gälla utan begränsning i tiden.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (NVL) och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (NVF) att nedan angivna föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § NVL angående inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att nyttja fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att:

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning;
2. anlägga väg eller parkeringsplats;

3. uppföra mast, antenn eller liknande fast anordning;
4. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, torv eller andra material kommersiellt eller för husbehov;
5. anordna upplag;
6. borra, spränga, gräva, schakta utfylla, tippa, muddra, dämma eller valla in;
7. anlägga nytt dike, rensa eller lägga igen befintligt dike;
8. tillföra kemiskt bekämpningsmedel eller konstgödsel;
9. tillföra naturgödsel eller kalk på mark eller pH-reglerande medel i vatten;
10. plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
11. slutavverka, gallra, så eller plantera skog samt utföra annan skogsvårdande åtgärd;
12. dra fram mark- eller luftledning.

Ovan nämnda föreskrifter A5, A6, A8-11 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som sker i enlighet med bifogade fastställda skötselplan.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

13. Anlägga ny stig och rastplats utöver vad som anges i bifogade fastställda skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § NVL om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark inom naturreservatet förpliktigas tåla att nedan angivna åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. stängsling för bete;
2. betesdrift där skötselplanen så anger om markägaren själv inte håller betesdjur i tillräcklig omfattning;
3. slåtter, röjning och gallring av områden enligt skötselplanen;

4. uppförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, såsom informationstavlor, sopmajor, spångade stigar och rastplatser enligt skötselplanen;
5. utmärkning av och upplysning om naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. plocka eller gräva upp växter, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen;
2. tälta, uppföra vindskydd eller ställa upp husvagn;
3. göra upp eld;
4. framföra fordon på land;
5. rida;
6. medföra ej kopplad hund;
7. anbringa skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning;
8. anordna orienteringskontroll eller snitsla spår.

D. Föreskrifter enligt 9 § NVF rörande naturvårdsförvaltningen

1. Naturreservatet skall skötas enligt anvisningar igenom detta beslut fastställda skötselplan;
2. naturvårdsförvaltare skall vara Marks kommun;
3. naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och Länsstyrelsen;
4. naturreservatet skall genom naturvårdsförvaltarens försorg utmärkas enligt med svensk standard (SIS 02 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Övriga upplysningar

I särskilda fall kan Länsstyrelsen med stöd av 12 § NVL medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ NVL gäller bland annat att den som uppsåtligt eller av oaksamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 och 10 §§ NVL kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktigas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 39 § NVL vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligt skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos kronofogdemyndigheten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga (formulär O4).

Beslut i ärendet har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Arne Bengtsson, Kjell Eldensjö, Gunnar Engqvist, Sven-Ingvar Eriksson, Ulrik Hammar, Lars-Olof Johansson, Ingvar Karlsson, Solveig Kjörnsberg, Elizabeth Nyström, Leif Olsson och Lars-Gerhard Westberg samt ersättarna Gunvor Hultqvist, Henrik Olsson och S. Gunnar Petersson. I den slutliga handläggningen har deltagit byrådirektören Martinsson, föredragande samt länsrådet Åkerlund, miljövårdsdirektören Enander, bitr. miljövårdsdirektören Schafferer, länsantikvarien Åkerström, arkitekten Wallin, lantmätare Lindqvist, överlantmätarmyndigheten och länsassessorn Josefson.

Beträffande föreskriften A 8, om förbud mot att tillföra kemiskt bekämpningsmedel eller konstgödsel, anmälde ledamoten Lars-Olof Johansson avvikande mening.

Göran Bengtsson

Per-Olof Martinsson

Deltagit

Lars Klevenstam
Leif Lettesjö
Axel Wenblad
Sven Swedberg

Vidi

Planenheten
Kulturmiljö

**LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND**

Miljöavdelningen
Naturvårdsenheten
Robert Andersson

BESLUT
1998-10-15

Diarienummer
231-10012-98
87-2209

9(9)

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Sakägarförteckning
4. Sändlista
5. Skötselplan med kartor
6. Hur man överklagar
7. Sammanställning över inkomna yttranden.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvård och fiske
Per-Olof Martinsson

Beslut
1999-12-13

Diarienummer
231-5154-99

1(7)

Enligt sändlista

Ändring av gränser och föreskrifter samt revidering av skötselplan för naturreservatet Assbergs raviner i Marks kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken att upphäva beslutet om reservatsbildning för de områden som anges på den bifogade kartan (bilaga 1).

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken att utöka naturreservatet med det område som anges på den bifogade kartan (bilaga 2).

Ny gräns för naturreservatet skall utgöras av den streckprickade linjen på den till detta beslut bifogade kartan (bilaga 3).

Länsstyrelsen beslutar att ändra föreskriften C5 enligt Länsstyrelsens beslut den 17 oktober 1994-10-17, dnr 231-5019-94 till följande lydelse: 5. rida utan Länsstyrelsens tillstånd;

Länsstyrelsen fastställer härmed den reviderade skötselplanen för naturreservatet (bilaga 5). Tidigare fastställd skötselplan 1994-10-17, dnr 231-5019-94 upphör att gälla.

Redogörelsen för ärendet samt motiv för beslut

Länsstyrelsen fattade den 17 oktober 1994 beslut om bildande av naturreservatet Assbergs raviner samt fastställelse av skötselplanen för reservatet. Till naturvårdsförvaltare för reservatet utsågs Marks kommun. Beslutet vann laga kraft den 17 mars 1995.

Naturreservatet ligger insprängt mellan bebyggelse och industrier i tätorterna Skene och Örby. Under de fem år reservatet funnits har Länsstyrelsen vid flera tillfällen meddelat undantag från föreskrifterna för olika åtgärder inom området. Vidare har under denna tid framkommit

omständigheter som gör att Länsstyrelsen anser att en översyn erfordras vad gäller reservatsgräns, föreskrifter och skötselplan.

Efter samråd med naturvårdsförvaltaren Marks kommun konstaterar Länsstyrelsen att nedan beskrivna åtgärder är aktuella.

I reservatets östra del, på fastigheten Forshall 2:1 finns ett mindre område som sedan lång tid innan naturreservatet bildades har nyttjats som tomtmark av fastighetsägaren till Forshall 2:2 efter ett muntligt avtal med markägaren Viskans Kraft. Markbiten har tidigare hävdats som gräsmatta och är nu en damm. Särskilt skyddsvärda naturvärden saknas.

Omedelbart öster om Borås Wäfveri's lokaler ligger befintlig reservatsgräns i vägkant. Nyligen har undantag meddelats för breddning av vägen i samband med anläggning av en gång-cykelväg utmed Industrigatan. Det aktuella området har, redan innan naturreservatet bildades, delvis blivit utfyllt, sannolikt i samband med anläggningen av Industrivägen. Särskilt skyddsvärda biotoper eller arter finns inte inom detta begränsade område.

Enligt Länsstyrelsens bedömning föreligger i dessa båda fall synnerliga skäl för att områdena skall utgå ur naturreservatet.

I kommunens remissvar föreslås att ett mindre område på fastigheten Skene 72:1, mellan spillvattenledningen och den befintliga reservatsgränsen, av praktiska skäl från skötselsynpunkt skall införlivas i reservatet. Markägaren Borås Wäfveri AB har genom företagets representant meddelat att man inte har något emot att den aktuella markbiten tillåts ingå i reservatet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att reservatet bör utökas i enlighet med kommunens förslag. Totalt sett gör dessa ändringar att naturreservatet blir ca 1 ha mindre än tidigare d.v.s. 71 hektar.

Ridning på åkermark bör, efter tillståndsprövning, kunna tillåtas i begränsad utsträckning inom ramen för målsättningen med naturreservatet. Föreskriften C5 enligt 10 § NVL ändras till följande lydelse: rida utan Länsstyrelsens tillstånd;

Beträffande skötselplanen gör Länsstyrelsen följande bedömningar:

I skötselplanen under rubriken 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder; Skogsmark (skötselområde 1) görs följande tillägg: Inga hinder föreligger mot att, där naturvårdsförvaltaren bedömer det lämpligt, bereda betesdjuren möjlighet att komma ner till Viskan för att dricka.

Under rubriken "Övrigt" görs följande tillägg: Justering av smärre skredärr i omedelbar anslutning till omgivande bebyggelse vägar och industriområden är tillåten efter samråd med Länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren.

Den del av skötselområde 1c, som begränsas av det gamla staketet runt kraftverksområdet, har sedan sedan lång tid innan naturreservatet bildades nyttjats för betesdrift av fastighetsägaren till Forshall 2:2, efter ett muntligt avtal med markägaren Viskans Kraft. Betesdriften bedöms inte motverka målsättningen för skötselområdet och bör kunna tillåtas att fortgå inom området.

Skötselåtgärderna för skötselområde 1a-e ändras till följande lydelse: Fri utveckling. Bete är tillåtet inom den inhägnade delen av skötselområde 1c. Staketet runt kraftverksområdet inom skötselområde 1c lämnas därför tills vidare kvar. Naturvårdsförvaltaren ansvarar inte för staketets underhåll. När betesdrift ej längre är aktuell skall staketet avlägsnas genom naturvårdsförvaltarens försorg.

I övrigt görs smärre justeringar av gränserna för skötselområden. Nya gränser för skötselområdena skall härnäst vara enligt den till detta beslut bifogade skötselplanekartan.

Länsstyrelsen gör den samlade bedömningen att ändringarna av föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Assbergs raviner i enlighet med detta beslut är förenliga med den i beslutet från den 17 oktober 1994 angivna målsättningen för reservatet och med de övergripande målen och riktlinjerna för reservatets skötsel.

Remisser

Förslaget till ändrat beslut och skötselplan har skickats på remiss till samtliga markägare och övriga sakägare samt till lokala naturföreningar.

Remissvar har inkommit från Marks kommun och från ägarna till fastigheten Örby 8:3.

Förslaget till beslut har bearbetats med bl.a. utgångspunkt i inkomna remissvar. Framförda synpunkter har i huvudsak kunnat tillgodoses.

En sammanfattning av remissvaren tillsammans med Länsstyrelsens kommentarer bifogas detta beslut (bilaga 5).

Upplysningar

Samtliga, i och med detta beslut gällande föreskrifter för naturreservatet finns samlade i bilaga 6.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga 8.

I detta ärende har enhetschefen Swedberg beslutat och byrådirektören Martinsson varit föredragande. I handläggningen av ärendet har även juristen Ledelius, rätts- och veterinärenheten deltagit.

Sven Swedberg

Per-Olof Martinsson

Bilagor:

1. Karta över områden som utesluts ur reservatet
2. Karta över det område som införlivas i reservatet
3. Reviderad beslutskarta
4. PM angående revidering av skötselplan
5. Skötselplan med karta
6. Reviderade föreskrifter för reservatet
7. Remissvar
8. Hur man överklagar (formulär O4)
9. Sändlista

Bilaga 6

Reviderade föreskrifter för naturreservatet Assbergs raviner enligt Länsstyrelsens beslut den 1999-12-13

**A. Föreskrifter med stöd av 8 § NVL angående inskränkningar i
markägares och annan sakägares rätt att nyttja fastighet inom
naturreservatet**

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att:

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning;
2. anlägga väg eller parkeringsplats;
3. uppföra mast, antenn eller liknande fast anordning;
4. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, torv eller andra material kommersiellt eller för husbehov;
5. anordna upplag;
6. borra, spränga, gräva, schakta utfylla, tippa, muddra, dämna eller valla in;
7. anlägga nytt dike, rensa eller lägga igen befintligt dike;
8. tillföra kemiskt bekämpningsmedel eller konstgödsel;
9. tillföra naturgödsel eller kalk på mark eller pH-reglerande medel i vatten;
10. plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
11. slutavverka, gallra, så eller plantera skog samt utföra annan skogsvårdande åtgärd;
12. dra fram mark- eller luftledning.

Ovan nämnda föreskrifter A5, A6, A8-11 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som sker i enlighet med bifogade fastställda skötselplan.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

13. Anlägga ny stig och rastplats utöver vad som anges i bifogade fastställda skötselplan.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § NVL om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark inom naturreservatet förpliktigas tåla att nedan angivna åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen:

1. stängsling för bete;
2. betesdrift där skötselplanen så anger om markägaren själv inte håller betesdjur i tillräcklig omfattning;
3. slåtter, röjning och gallring av områden enligt skötselplanen;
4. uppförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, såsom informationstavlor, sopmajor, spångade stigar och rastplatser enligt skötselplanen;
5. utmärkning av och upplysning om naturreservatet.

C. Föreskrifter enligt 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. plocka eller gräva upp växter, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen;
2. tälta, uppföra vindskydd eller ställa upp husvagn;
3. göra upp eld;
4. framföra fordon på land;
5. rida utan Länsstyrelsens tillstånd;
6. medföra ej kopplad hund;
7. anbringa skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning;
8. anordna orienteringskontroll eller snitsla spår.

D. Föreskrifter enligt 9 § NVF rörande naturvårdsförvaltningen

1. Naturreservatet skall skötas enligt anvisningar igenom detta beslut fastställda skötselplan;
2. naturvårdsförvaltare skall vara Marks kommun;
3. naturvårdsförvaltaren skall fortlöpande samråda med markägarna och Länsstyrelsen;
4. naturreservatet skall genom naturvårdsförvaltarens försorg utmärkas enligt med svensk standard (SIS 02 15 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.